

Školní vzdělávací program

pro školní družinu

ZŠ a MŠ Golčův Jeníkov

Zpracovala:

Kociánová Magdaléna
Marušáková Jana
Nesládková Linda
Procházková Jaroslava

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Název zařízení: Školní družina při ZŠ a MŠ Golčův Jeníkov, okres Havlíčkův Brod

Adresa ŠD a ZŠ: ZŠ a MŠ Golčův Jeníkov, příspěvková organizace
Mírová 253, 582 82 Golčův Jeníkov

Jméno ředitele: Mgr. Alena Višková

Vychovatelky: Magdaléna Kociánová
Jana Marušáková
Linda Nesládková
Jaroslava Procházková (vedoucí školní družiny)

Kontakty: *telefon:* ZŠ: ředitelna 569 442 529
ŠD: 602 173 065

e – mail: viskova.alena@skolagj.cz

web: www.skolagj.cz

Zřizovatel: Město Golčův Jeníkov

Platnost dokumentu: Dokument nabývá platnosti od 1. 9. 2026.

Obsah ŠVP pro školní družinu

- legislativa
- pojetí a cíle ŠD
- charakteristika a kapacita školní družiny
- materiální podmínky
- personální podmínky
- ekonomické podmínky
- podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví
- spolupráce s učiteli
- spolupráce se zákonnými zástupci žáků
- rizika v ŠD ohrožující kvalitu výchovného působení
- cíle výchovně vzdělávací práce
- formy vzdělávání
- druhy činností
- klíčové kompetence k naplnění volného času
- délka a časový plán vzdělávání
- výchovně vzdělávací strategie školního roku
- obsah vzdělávání
- zájmová činnost ve ŠD
- průřezová témata základního vzdělávání
- vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných
- hodina pohybu navíc
- podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání
- hodnocení školní družiny
- požadavky pedagogiky volného času
- příloha – vnitřní řád ŠD

➤ **Komu je ŠVP určen:**

Je určen vychovatelkám – může být nahrazen i jen ročním plánem (je to v pravomoci ředitele), vedení školy, dětem a rodičům, evaluační nástroj.

➤ **Kdo sestavuje ŠVP - § 5 odst. 3:**

Sestavují ho vychovatelky, zveřejňuje ředitel, je veřejně přístupný, není chráněn autorským právem, odpovídá za něj ředitel.

Legislativa

1. Ústava

2. Mezinárodní úmluva o právech dítěte – prvotní zájem dítěte, dítě může přiměřeně projevovat své názory

3. Zákony – právnické osoby musí dělat vše, co je nařízeno, fyzické osoby mohou dělat vše, co není zakázáno

4. Vyhláška o zájmovém vzdělávání – v ŠD

- Přijímání dětí do ŠD nepodléhá správnímu řízení – je v pravomoci ředitele, není odvolání!
- Vylučování dětí ze ŠD – rozhodnutí ředitele
ŠD nevydává žádné oficiální dokumenty – nemá kulaté razítko.

Nižší právní normy:

- metodický pokyn
- směrnice
- vyhláška obcí atd.

ŠVP ŠD byl vytvořen jako základní struktura a obsah témat, která jsou v tomto dokumentu zpracována, nejsou uzavřena, bude doplňován a pozměňován.

ŠVP je zpracován v návaznosti na RVP základního vzdělávání, dává možnost profilovat školu podle potřeb a zájmů žáků, požadavků rodičů, podmínek a tradic školy.

ŠVP je sestavován s kurikulárním přístupem: tj. nejen co děti naučíme, ale i co chceme, co uděláme, co si děti osvojí, a to, co se projeví v kompetencích /kompetence = schopnost, dovednost/.

Pojetí a cíle školní družiny

Školní družina

- rozvíjí žáky v dovednostech a vědomostech potřebných k životu ve společnosti
- napomáhá rozvinout u žáků prosociálnost
- umožňuje žákům najít si své místo ve skupině
- napomáhá vytvořit zdravý kolektiv
- napomáhá formování životních postojů a posiluje osobnost žáka
- zabezpečuje odpočinek, relaxaci a aktivní využití volného času
- má důležitou roli v prevenci negativních sociálních jevů
- spolupracuje s rodinou

Cílem školní družiny je u žáků rozvinout cit, vědomosti a dovednosti pro správné zařazení do současné společnosti. Umět aplikovat vědomosti a dovednosti ze školních předmětů do volnočasových aktivit a praktického života. Dalším cílem školní družiny je posilovat u žáků

organizační schopnosti, pracovat jak individuálně, tak i v kolektivu a rozvíjet jejich myšlení. Naučit žáky vzájemně komunikovat, diskutovat o problémech, vyslechnout jiné názory a zamyslet se nad nimi. Základním prostředkem činnosti je hra založená na prožitku dětí, která obohacuje jejich sebepoznávání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce.

Charakteristika školní družiny

Školní družina tvoří mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině, není pokračováním školního vyučování. Hlavním posláním školní družiny je zabezpečení zájmové činnosti, rekreace a odpočinku dětí. Školní družinu navštěvují žáci přihlášení přihláškou do školní družiny. Všichni přítomní žáci jsou povinni se řídit řádem školní družiny. Žáky ze školní družiny omlouvají rodiče písemně nebo telefonicky předem nebo v den nepřítomnosti. Písemně rodiče žádají o předčasný odchod ze školní družiny.

Školní družina se aktivně zapojuje do přípravy a průběhu všech činností základní školy. Činnost družiny je volena tak, aby se do ní mohli i přes věkové rozdíly zapojit všichni žáci.

Místní ŠD sídlí v budově ZŠ, má čtyři oddělení. Kapacita ŠD je 108 žáků. Pedagogické pracovnice dbají na pravidelnou činnost oddělení, pořádají i spolupořádají příležitostné akce, nabízí sportovní aktivity. Umožňují žákům odpočinek a přípravu na vyučování. Sledují další možnosti doplňování a zlepšování materiálních podmínek, zejména pro výtvarnou a sportovní činnost.

ŠD má k dispozici šatnu, kde si děti odkládají tašky. Místnost ŠD je vybavena stoly a omyvatelnou podlahou, zde žáci mohou hrát různé stolní hry. ŠD je opatřena nábytkem na ukládání her a hraček. Místnost slouží k rekreaci, odpočinkové činnosti. Pro pobyt venku máme možnost využít travnaté hřiště. Pro pobyt mimo areál školy využíváme hřiště za Sokolovnou. Spolupracujeme s rodiči častým vzájemným kontaktem.

Družina je dobře vybavena společenskými hrami, stavebnicemi, hračkami pro chlapce a děvčata, pro svou potřebu má dostatek pomůcek pro výtvarnou i rukodělnou činnost dětí.

Materiální podmínky

Prostředí, ve kterém probíhá vzdělávací činnost, je bezpečné. Udržování pořádku je snadné. ŠD je vybavena odpovídajícím nábytkem a splňuje estetická kritéria. Nábytek odpovídá věku dětí.

Výzdoba prostor ŠD je mobilní, podílí se na ní všichni společně a využívají výsledků své tvořivosti. Obměňována je podle ročních období a dalších aktuálních inspirací. Snažíme se, aby podnětné, zajímavé a obsahově bohaté prostředí probouzelo v dítěti aktivní zájem a chuť se dívat kolem sebe, naslouchat, objevovat, ukázat odvahu a vše co zvládne.

Vybavení hračkami, náčiním, pomůckami, materiály a doplňky odpovídá věku i počtu dětí. Je průběžně doplňováno a obnovováno. ŠD je vybavena elektrospotřebiči, které podléhají pravidelným kontrolám z hlediska bezpečnosti.

Prostory pro pobyt venku jsou vybaveny tak, aby umožňovaly rozmanité pohybové a další aktivity.

Vnitřní i venkovní prostory ŠD splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Personální podmínky

Ve ŠD pracují čtyři kvalifikované vychovatelky.

Vychovatelky se dle možností budou zúčastňovat vzdělávacích akcí v akreditovaných kurzech, samostudiem za účelem rozšíření pedagogického i všeobecného rozhledu a orientace v oblastech, které děti zajímají.

Prioritou dalšího vzdělávání bude získávání a prohlubování poznatků při uplatňování nových forem práce a také získávání poznatků pro zpracování a rozšiřování vzdělávacího programu.

Role vychovatelky spočívá v navození a motivování vlastních aktivit žáků.

Řízené a spontánní činnosti na sebe přirozeně navazují. Odpočinkové činnosti jsou chápány i jako aktivní odpočinek, kterým se kompenzuje jednostranná zátěž během školního vyučování.

Vychovatelky jsou iniciátorkami a průvodkyněmi žáků při volnočasových činnostech, probouzí v nich aktivní zájem o okolí, o sociální kontakty a o komunikaci. Podněcují a rozvíjí přirozenou zvědavost žáků, snahu objevovat vše nové.

Ekonomické podmínky

Měsíční úplata za účast ve ŠD byla MÚ Golčův Jeníkov stanovena ve výši 1000,- Kč za školní rok, je splatná do konce září. Pokud je žák přihlášen pouze do ranní ŠD, poplatek činí 160,- Kč za školní rok, splatný také do konce září. Platby se provádějí převodem na číslo účtu 1124390359/0800, variabilní symbol 4444, do zprávy pro příjemce se uvádí jméno dítěte a třída.

Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví

Vychovatelky ochraňují žáky před úrazy. Na začátku školního roku jsou žáci poučeni o bezpečném chování ve ŠD a podle potřeby jim opakovaně připomíná všechna pravidla bezpečnosti. Jsou seznamováni s BOZP při pobytu v určitém prostředí, s možnými následky různých činností, se správnými způsoby používání nástrojů i předmětů denní potřeby a jsou poučováni o zásadách správného chování nejen ve škole, ŠD, na veřejnosti, na komunikacích, ale i v době prázdnin, při různém ročním období, při sportu.

Za bezpečnost dětí ve ŠD odpovídá po celou dobu vychovatelka. V době realizace zájmových kroužků zodpovídá za zúčastněné děti vedoucí zájmového kroužku.

Vychovatelky jsou jednou za dva roky proškoleny o předpisech PO a BOZP. Dodržují bezpečnostní předpisy při práci. Snaží se učinit všechna opatření, aby nebezpečí bylo minimalizováno. Dojde-li k úrazu, zajistí první pomoc, informují rodiče. Vyplní příslušnou dokumentaci. Mají kontakt na všechny rodiče.

Na modelových situacích se učí žáci aplikovat znalosti a dovednosti z oblasti bezpečného chování ve ŠD, při pobytu venku, v silničním provozu. Vychovatelky ŠD kontrolují prostory před zahájením činnosti.

Pro žáky připravují vhodnou strukturu činností a skladbu zaměstnání. Dodržují věkovou přiměřenost a motivující klima.

Vytvářejí prostředí pohody, otevřenosti a partnerství v komunikaci. Podporují toleranci a respektování potřeb jedince.

Naše činnost vychází ze zájmů účastníků, vede k praktické zkušenosti. Využívá spoluúčast žáků na plánování činnosti ŠD. V naší ŠD zajišťujeme pro žáky zdravé prostředí užívaných prostorů a bezpečné pomůcky podle platných norem.

Žáci mají vhodný stravovací a pitný režim. Obědy jsou podávány ve školní jídelně.

Spolupráce s učiteli

Činnost školní družiny jako zájmového vzdělávání je propojena s prací žáků ve vzdělávacím procesu na 1. stupni ZŠ.

Učitelé jsou seznámeni s cíli školního vzdělávacího programu ŠD a aktivně se zapojují do úprav tohoto programu.

Spolupráce se zákonnými zástupci žáků

Zákonní zástupci jsou při zahajování školního roku seznámeni s vnitřním řádem školní družiny. Aktuální informovanost rodičů nebo zákonných zástupců je prováděna průběžně buď písemně, nebo osobně. Naléhavé nebo náhlé aktuality a změny je možno denně konzultovat osobním jednáním s vychovatelkou, případně se telefonicky domluvit na schůzce.

Rizika ve ŠD ohrožující kvalitu výchovného působení

Vychovatelky si jsou vědomy možných rizik při činnosti ve školní družině. Může to být například nedostatek časové dotace na jednotlivé činnosti, omezování spontánních činností žáků, přeorganizovanost, spěch, nervozita, nedokončování činností a omezování samostatnosti žáků.

Všechna tato rizika si plně uvědomujeme a snažíme se jim předcházet.

Cíle výchovně vzdělávací práce

Pro ŠD platí obecný cíl – výchova všestranně harmonicky rozvinutého člověka.

Snažíme se připravit každého jedince pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím aktivit výchovy mimo vyučování ho vybavit žádoucími dovednostmi, ale také postojí. Je to činnost dlouhodobá a obtížná.

Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem. Jde zejména o rozvoj žáka, jeho učení a poznání, osvojování základů hodnot, na nichž je založena naše společnost, získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Školní družina umožňuje odpočinkové činnosti (aktivní i klidové) a přípravu na vyučování.

Průběžné cíle

- rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě, rozvoj citových vztahů
- sociální myšlení – tolerance, sociální citlivost
- rozvoj základních kulturně společenských postojů a návyků
- vytvoření povědomí o morálních hodnotách
- osvojení dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí a osobní pohody
- komunikační dovednosti
- vychovávat k smysluplnému využívání volného času
- vychovávat žáky dostatkem námětů pro naplňování volného času

Cíle výchovy ve ŠD

- prostřednictvím ŠD nabízet smysluplné využití volného času
- zlepšovat komunikaci (s dětmi, s rodiči)
- spolupráce mezi ZŠ a ŠD
- učit se poznávat, jednat, žít a být
- vychovávat z dětí svobodné osobnosti, které budou umět vhodně obhájit svá práva a vyjádřit svůj názor
- poskytnout prostor na toleranci názorů, řešení problémů, ochranu přírody a vlastního zdraví vést k pozitivnímu vztahu k životu bez používání drog a jiných návykových látek
- zajistit individuální přístup k dětem
- v rámci možností dětí zvládnout očekávané kompetence
- rozvíjet pohybové dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky
- rozvíjet kulturně estetické dovednosti
- vytvářet vztah k místu a prostředí, ve kterém žijeme
- zajistit pravidlo: spokojené dítě a spokojení rodiče

Formy vzdělávání

ŠD organizuje pravidelnou činnost, pořádá příležitostné akce a nabízí spontánní aktivity.

V naší ŠD zajišťují vychovatelky tyto formy vzdělávání:

Forma pravidelná – je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru

Forma příležitostná – tradiční: besedy, besídky, sportovní soutěže, výlety různorodé soutěže, výstavy...

Forma individuální práce – vychovatelka vytváří optimální podmínky pro rozvoj nadání žáků, motivuje je k rozvíjení jejich talentu

Forma spontánních aktivit – zahrnuje každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku nebo v tzv. koncové družině

Druhy činností školní družiny

Základním prostředkem práce ve školní družině je hra, která přináší kladné emoce, navozuje nové zážitky.

Hra obsahuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti. Strategií pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času.

Odpočinková činnost

společná četba, vyprávění, relaxační odpočinek, poslech rozhlasu a magnetofonu, společenské hry, dětské časopisy

Rekreační činnost

pohybové hry ve třídě, hudebně pohybové hry, tělovýchovné chvilky, vycházky

Zájmové činnosti

Pracovně-technická – práce s různými materiály, výroba dárků, vánoční a velikonoční dárky a ozdoby, práce se stavebnicemi

Přírodovědná – přírodovědné vycházky, poznávání a pozorování živé a neživé přírody, pěstování a péče o květiny

Esteticko-výchovná

- výtvarná - seznámit žáky s různými technikami, využití výtvarných prací při výzdobě třídy a školy
- hudební - cvičení při hudbě, nácvik písní a koledí, hudební hry
- dramatická - četba, dramatizace pohádek, vyprávění, přednes a recitace

Sportovní, tělovýchovná a turistická – závodivé hry, sportovní a pohybové hry, sportovní soutěže, atletika, vybíjená, míčové hry, dopravní činnosti, sezónní sporty (sáňkování, pouštění draků, hry ve sněhu, pěší turistika)

Dopravní – dodržování pravidel silničního provozu, dopravní značky- soutěže, dopravní prostředky

Společensko-vědní – dodržování lidových tradic a zvyků (Vánoce, Velikonoce, apod.), návštěva knihovny, oslavy narozenin a svátků, poznávání okolí naší školy, seznámení s nejdůležitějšími budovami (pošta, obchody, nádraží apod.)

Sebeobslužná a veřejně prospěšná činnost

Návyky osobní hygieny, kultura stolování, péče o pořádek a čistotu, chování ve společnosti, řešení konfliktů

Příprava na vyučování

Didaktické hry, hádanky, soutěže, procvičování čtení a úkolů, péče o školní pomůcky a potřeby

KLÍČOVÉ KOMPETENCE k naplnění volného času

Chápeme je jako dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které děti získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny. Budou se prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělávání. Pro život se potřebujeme naučit domluvit, vycházet a spolupracovat s nejrozličnějšími lidmi – nejen s těmi blízkými a s přáteli, ale i s lidmi, kteří se od nás odlišují co do schopností, chování, zvyků, temperamentu, zájmů... a s nimi se také musíme naučit žít.

Ideálním prostředím, kde se děti mohou učit, je přirozená skupina ve ŠD.

Klíčovou kompetenci k naplnění volného času lze definovat jako specifikum pro zájmové vzdělávání takto:

- rozvíjí schopnost aktivního využívání volného času
- vybírá přiměřené aktivity
- vytváří návyky pro udržení zdravého životního stylu
- vybírá vhodné metody, způsoby, plánuje, řídí vlastní volný čas
- vyhledává a třídí informace vedoucí k výběru vhodných aktivit dle osobních dispozic
- rozvíjí své zájmy a záliby
- umí říct „ne“ na nevhodné aktivity
- umí vhodně relaxovat
- rozvíjí nadání
- vede k seberealizaci
- zvyšuje zdravé sebevědomí
- prohlubuje sebereflexi

1. KOMPETENCE K UČENÍ: dítě se rádo učí, používá logické postupy, neosvojuje si pouze mechanicky, hledá vztahy mezi věcmi, zkušenosti a znalosti uplatňuje v životě

2. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU: dítě se snaží tvořivě řešit problémy, není k nim hluché, používá zkušenosti, dokončuje načaté činnosti

3. KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ: dítě rozumí slovům, které používá, rozšiřuje si slovní zásobu, učí se sobě naslouchat a naslouchat druhým, komunikace – gesta

4. KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A INTERPERSONÁLNÍ: dítě si nachází místo v sociální skupině, učí se nést zodpovědnost za své činy, rozvíjí empatie – vcítění do druhých, dokáže se bránit agresivitě, šikaně, týmově spolupracovat, hledat společná řešení, učí se toleranci

5. KOMPETENCE ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ: učí se plánovat a řídit, hodnotit svou činnost, učí se participaci – spolupráci, uvědomuje si svá práva a povinnosti, uvědomuje si zodpovědnost za životní prostředí, výchova ke zdravému životnímu stylu

6. KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU: dítě se orientuje v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.

Občan v demokratické společnosti – vést žáky k tomu, aby při řešení jednotlivých úkolů vyjádřili svůj názor, měli vhodnou míru sebevědomí a odolávali myšlenkové manipulaci.

Člověk a svět práce – formou diskusí, dialogů a samostatných prací vést žáky k uvědomění si významu vzdělávání pro život, motivovat žáky k aktivnímu životu.

Člověk a životní prostředí – žáci jsou seznámeni se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při trávení času ve školní družině i mimo ni a vlivy působícími na zlepšení bezpečnosti při práci (hrách) a kvality prostředí.

Délka a časový plán vzdělávání

Pro činnost školní družiny vypracovávají vychovatelky celoroční plán na daný školní rok, každý měsíc upřesňují konkrétní cíle a témata, která přizpůsobují naší činnosti podle zájmů žáků, reagují případně na místní nebo regionální akce, soutěže. Žáci sami pomáhají činnost organizovat. Plán je rozdělen do měsíčních tematických celků, které navazují na obsah učiva základní školy.

Výhodou vytvoření programu je jeho operativnost, možnost reagovat na měnící se podmínky, propojování a přesouvání témat dle potřeby a zájmu dětí.

Roční plán

Tematické celky, z nichž vycházejí jednotlivé zájmové činnosti v průběhu školního roku:

ZÁŘÍ Podzimní skřítek a barevné listí

ŘÍJEN Strašidílka z Halloweenu

LISTOPAD Jak přišel svatý Martin na bílém koni

PROSINEC O kouzelném zvonečku

LEDEN O Sněhové královně

ÚNOR Kouzelný sněhulák

BŘEZEN Velikonoční zajíček a malovaná vajíčka

DUBEN Jak se probudila jarní víla

KVĚTEN Srdíčko pro maminku

Výchovně vzdělávací strategie

Září Podzimní skřítek a barevné listí

Cíle:

- přizpůsobení se podmínkám a vyrovnání se změnami
- orientace v prostorách ŠD, jejich využití
- učit se sdělovat pocity a zážitky
- hledat radost z tvoření
- hry na stmelení kolektivu
- budovat bezpečí
- bezpečná cesta do školy i domů
- vnímat podzimní přírodu
- spolupracovat při hrách
- vnímat podzimní přírodu a její proměny
- rozvíjet spolupráci a ohleduplnost při společných činnostech
- podporovat tvořivost, fantazii a schopnost vyjádření
- rozvíjet slovní zásobu a komunikační dovednosti.

Tématický okruh:

Příroda a roční období, estetická výchova, mezilidské vztahy

Kompetence:

kompetence = pravomoc, rozsah působnosti

- zná třídu, kamarády, učitele, vychovatele
- nebojí se vyjádřit nahlas
- zná pravidla chování
- pozná střídání činností
- každá věc má své místo – už to zná samo

Výchovný přesah:

Naslouchání, spolupráce, vzájemná pomoc, ochrana přírody

Metody a formy práce:

- čtení pohádky
- výklad
- skupinová práce
- vyprávění
- rozhovor - beseda
- spolupráce s rodiči
- diskuse
- výtvarná a dramatická činnost
- hry – námětové, pohybové
- kvízy, křížovky, doplňovačky, rébusy
- sportovní soutěže
- venkovní hry
- praktické dovednosti
- evaluační metody

Cíle:

- rozvíjet odvahu a schopnost překonat strach
- uznávat práva druhých
- všímat si věcí, lidí a dějů kolem sebe
- seznamovat se s potřebou vzájemné pomoci
- vést k uvědomění si vlastních schopností a možností ve vztahu k druhým
- podporovat komunikaci a odvahu komunikovat
- podporovat vyjádření pocitů a potřeb
- rozvoj vztahu k přírodě, sounáležitost s přírodou živou a neživou
- zodpovědnost k přírodě – ekologická výchova
- sběr přírodnin a práce s nimi
- vycházky do přírody – pozorování a poznávání podzimní přírody, pojmenování změn
- rozvíjet fantazii a vyjadřovací schopnosti
- na základě porovnání jevů
- ochutnávka ovoce
- bezpečnost při hrách a činnostech v budově i mimo ni
- vést k tvořivosti a estetickému chování

Tématický okruh:

tradice a svátky, mezilidské vztahy, estetická a etická výchova

Kompetence:

- uvědomuje si nebezpečí v dopravě
- pomáhá druhým
- není samo, kdo potřebuje pomoc
- pozná znaky ročního období
- pojmenuje některé jevy, tvary, barvy, pocity

Výchovný přesah:

Překonávání strachu, empatie, spolupráce, respekt k odlišnostem

Metody a formy práce:

- čtení pohádky
- výklad
- skupinová práce
- vyprávění
- výlety a vycházky
- beseda
- rozhovor
- praktické dovednosti
- námětové hry
- práce s informacemi
- diskuse
- dramatizace, výtvarné činnosti
- pohybové aktivity
- kvízy, křížovky doplňovačky, rébusy
- doplňování textů

- poznávání rostlin, přírodnin, živočichů
- relaxace
- evaluační metody

Listopad Jak přišel svatý Martin na bílém koni

Cíle:

- seznámit se s tradicemi a zvyky svátku svatého Martina
- osvojování poznatků o prostředí a jeho rozmanitostech a neustálých proměnách
- vést děti k empatii a ochotě pomoci jiným
- chovat se přátelsky ke všem dětem, odlišnosti neodsuzovat
- vést k rozvíjení komunikačních dovedností
- podporovat rozvoj představivosti, fantazie, barvocitu
- rozvíjet vlastní vyjádření
- prohlubovat zkušenosti dětí s vlastnostmi materiálu
- práce s encyklopedií

Tématický okruh:

Tradice a svátky, mezilidské vztahy, etická a estetická výchova.

Kompetence:

- samostatně vyjadřuje přání a myšlenky
- porozumí slyšenému
- projevuje zájem o knihy, kulturu, tradice
- tvoří průměrné otázky a odpovědi
- někdy může, někdy musí odmítnout komunikaci, aby chránilo sebe
- ví, na koho se obrátit v konfliktní či nejisté situaci
- uvědomuje si, co je příjemné a co nepříjemné
- uvědomuje si své pocity
- poznává riziko dopravních nehod

Výchovný přesah:

Dobročinnost, pomoc druhým, spolupráce, úcta k tradici.

Metody a formy práce:

- čtení pohádky
- výklad
- skupinová práce
- vyprávění
- výlety a vycházky
- beseda
- rozhovor
- praktické dovednosti
- výtvarné činnosti
- námětové hry
- práce s informacemi
- diskuse
- dramatizace
- pohybové a kooperativní aktivity
- kvízy, křížovky doplňovačky, rébusy

- doplňování textů
- hry společenské a didaktické
- soutěže
- spolupráce s rodiči
- relaxace
- evaluační metody

Prosinec O kouzelném hrnečku

Cíle:

- vést děti k vnímání klidu a pohody vánočního času
- seznámit se s tradicemi a zvyky vánoc
- podporovat spolupráci a společnou tvorbu
- rozvíjet estetické citění a tvořivost
- vytvářet povědomí o vlastní sounáležitosti se světem
- rozvíjet citové vztahy k okolí
- spoluvytvářet příjemné prostředí plné pohody ve ŠD
- opakování respektování pravidel – neubližovat si, neničit hračky
- umět udělat radost všem členům rodiny – výroba dárků
- umět vyjádřit své pocity a přání – dopis Ježíškovi
- pečení vánočního cukroví
- zimní radovánky
- respektování a tolerování potřeb

Tématický okruh:

Tradice a svátky, mezilidské vztahy, etická a estetická výchova.

Kompetence:

- projevuje, co cítí (soucit, radost, náklonnost, strach, nejistotu...)
- naučí se z paměti texty, písně -koledy
- ví, že ne ve všech zemích tráví Vánoce stejně jako u nás

Výchovný přesah:

Spolupráce, úcta k tradici, klid a pohoda v předvánočním čase.

Metody a formy práce:

- čtení pohádky
- skupinová práce
- vyprávění
- vycházky
- beseda
- rozhovor
- praktické dovednosti
- námětové hry
- práce s informacemi
- diskuse
- dramatizace, zpěv
- pohybové aktivity
- kvízy, křížovky doplňovačky, rébusy
- doplňování textů
- výtvarná činnost

- hry společenské a didaktické
- soutěže
- vystoupení pro rodiče
- relaxace
- evaluační metody

Leden

O Sněhové královně

Cíle:

- vést děti k vnímání zimní přírody
- vést děti k dramatickému citění, vlastní fantazie - improvizace
- rozvíjet zodpovědnost za své chování a jednání
- uvědomit si začátek a konec kalendářního roku
- rozvíjet zkušenosti se změnami a jevy v přírodě
- rozvíjet psychickou a fyzickou zdatnost
- zajímat se o udržení svého těla ve zdraví
- vytvořit si představu o zdravé výživě
- chápat, že zdraví není samozřejmostí a je nutné si ho chránit
- rozvíjet tvořivost a estetické citění
- podporovat přátelství a ohleduplnost

Tématický okruh:

Příroda v zimě, mezilidské vztahy, etická a estetická výchova.

Kompetence:

- uvědomuje si, co znamená zodpovídat za své jednání a chování
- volí vhodně činnosti ve třídě, venku podle možností a vlastní potřeby
- vede ne jenom sebe k ochraně před nemocí a úrazem
- uvědomuje si znaky zimní přírody

Výchovný přesah:

Spolupráce, přátelství, respekt, pomoc druhým.

Metody a formy práce:

- metody čtení pohádky
- výtvarná činnost
- skupinová práce
- vyprávění
- vycházky
- beseda
- rozhovor
- praktické dovednosti
- námětové hry
- práce s informacemi
- diskuse
- dramatizace
- pohybové aktivity
- kvízy, křížovky doplňovačky, rébusy
- doplňování textů
- hry společenské a didaktické
- soutěže
- poznávání rostlin, přírodnin a živočichů

- relaxace
- evaluační metody

Únor Kouzelný sněhulák

Cíle:

- podporovat radost, humor a dobrou náladu mezi dětmi
- rozvíjet spolupráci a tvořivost při společných hrách a tvoření
- učit děti vnímat zimní přírodu a její krásu
- posilovat komunikační dovednosti a schopnost vyjádřit se

Tématický okruh:

Příroda v zimě, mezilidské vztahy, etická a estetická výchova.

Kompetence:

- prohlubuje zájem o knihy, kulturu a tradice – Masopust
- vytváří citové vztahy ke svému okolí
- poznává část krajiny, ve které se nachází
- popisuje a vyjadřuje dění kolem sebe
- rozvíjí pocit sounáležitosti se živou a neživou přírodou
- dokončí započatou práci

Výchovný přesah:

Spolupráce, humor, radost, pozitivní přístup k životu.

Metody a formy práce:

- čtení pohádky
- výtvarné činnosti
- skupinová práce
- vyprávění
- vycházky
- beseda
- rozhovor
- praktické dovednosti – výroba masek a škrabošek
- námětové hry
- práce s informacemi
- diskuse
- dramatizace a hudební aktivity
- pohybové aktivity
- kvízy, křížovky doplňovačky, rébusy
- doplňování textů
- hry společenské a didaktické
- soutěže
- poznávání rostlin, přírodnin a živočichů
- práce s mapou, atlasem
- relaxace
- evaluační metody

Březen

Velikonoční zajíček a malovaná vajíčka

Cíle:

- seznámení dětí s velikonočními tradicemi
- prohlubovat poznatky o změnách v přírodě
- činnosti zaměřené k jarnímu období a k svátkům jara
- vytváření správných pracovních dovedností
- živočichové na jaře – mláďata v přírodě a v hospodářství
- umět vyjádřit, co cítím, rozlišovat příjemné a nepříjemné
- nevysmívat se citovým projevům
- posilovat dovednosti při práci s barvami a tvary
- podpora komunikace a vyjadřování

Tématický okruh:

Velikonoční tradice, jaro, spolupráce, etická a estetická výchova.

Kompetence:

- učí se sdělovat svoje pocity a zážitky
- umí je správně pojmenovat
- umí vyjádřit svá přání, svoji myšlenku
- nebojí se vyjádřit nahlas
- upevňuje hudební cítění a rozvíjí vlastní vyjádření
- naučí se písně o jaru
- ví, na koho se obrátit v konfliktní situaci

Výchovný přesah:

Spolupráce, radost z učení a tvoření, pomoc druhým.

Metody a formy práce:

- čtení pohádky
- skupinová práce
- vyprávění
- vycházky
- výtvarná činnost
- beseda
- rozhovor
- praktické dovednosti
- námětové hry
- práce s informacemi
- diskuse
- dramatizace
- pohybové aktivity
- kvízy, křížovky doplňovačky, rébusy
- doplňování textů
- hry společenské a didaktické
- soutěže
- poznávání rostlin, přírodnin a živočichů
- spolupráce s rodiči
- relaxace
- evaluační metody

Duben

Jak se probudila jarní víla

Cíle:

- vést děti k vnímání přírody a změn v ní
- rozvíjet estetické cítění a tvořivost
- podporovat spolupráci při společných činnostech
- učit děti radosti z jednoduchých věcí

Tématický okruh:

Jaro, příroda, spolupráce, ekologická estetická výchova.

Kompetence:

- pojmenuje časové úseky
- souvisle se vyjadřuje
- vytváří jednoduché formy hudebního doprovodu
- poznává rostliny v lese i na louce

Výchovný přesah:

Spolupráce, ekologie, ochrana přírody.

Metody a formy práce:

- skupinová práce
- čtení pohádky
- výtvarné a přírodovědné činnosti
- vyprávění
- vycházky
- beseda
- rozhovor
- praktické dovednosti
- námětové hry
- práce s informacemi
- diskuse
- dramatizace
- pohybové aktivity
- kvízy, křížovky doplňovačky, rébusy
- doplňování textů
- hry společenské a didaktické
- soutěže
- poznávání rostlin, přírodnin a živočichů
- spolupráce s rodiči
- relaxace
- evaluační metody

Květen

Srdíčko pro maminku

Cíle:

- podporovat vztahy v rodině a vděčnosti
- budovat pocit bezpečí
- vést děti k ochraně před úrazem
- rozvíjet psychickou a fyzickou zdatnost
- odhadovat rizika ohrožující bezpečnost
- znát důsledky požívání látek, které škodí zdraví (alkohol, cigarety, drogy aj.)
- protidrogová prevence
- závislost na automatech
- rozvíjet tvořivost, představivost a fantazii
- učit děti vyjadřovat city a pocity
- Den matek

Tématický okruh:

Rodina, city a vztahy, estetická a etická výchova

Kompetence:

- zodpovídá za své jednání a chování
- ví, na koho se obrátí v nejisté situaci
- projevuje, co cítí
- snaží se o precizní práci
- odhadne své fyzické dovednosti

Výchovný přesah:

Láska, vděčnost, pomoc, druhým, respekt.

Metody a formy práce:

- čtení pohádky
- výtvarná činnost
- skupinová práce
- vyprávění
- vycházky
- beseda
- rozhovor
- praktické dovednosti
- námětové hry
- práce s informacemi
- diskuse
- dramatizace
- pohybové aktivity
- kvízy, křížovky doplňovačky, rébusy
- doplňování textů
- hry společenské a didaktické
- soutěže- sportovní, dopravní
- vystoupení pro maminky
- spolupráce s rodiči
- relaxace
- evaluační metody

Cíle:

- vnímat lidi s jejich odlišnostmi tělesnými, rasovými, kulturními a povahovými jako přirozený stav
- uvědomit si sám sebe
- zajímat se o život dětí v jiných zemích
- Den dětí

Tématický okruh:

Příroda, přátelství pohyb a tvořivost

Kompetence:

- uvědomuje si, že všichni lidé nejsou stejní
- vyjadřuje se nahlas bez ostychu
- zná pravidla soužití a je tolerantní a ohleduplný ke svému okolí

Výchovný přesah:

Kamarádství, spolupráce, vděčnost, ekologické vnímání přírody

Metody a formy práce:

- čtení pohádky
- vyprávění
- vycházky
- výtvarná činnosť
- rozhovor
- praktické dovednosti
- námětové hry
- práce s informacemi
- multimediální výchova
- poznávání rostlin, přírodnin a živočichů
- diskuse
- dramatizace
- pohybové aktivity
- kvízy, křížovky doplňovačky, rébusy
- doplňování textů
- hry společenské a didaktické
- soutěže- sportovní
- spolupráce s rodiči
- environmentální výchova
- relaxace
- evaluační metody

Obsah vzdělávání

Obsah výchovně vzdělávací činnosti je zpracován jako nabídka činností, ze které si vychovatelky vybírají podněty pro vlastní realizační plány a dílčí cíle, které plní hlavní cíle vycházející z kompetencí ŠVP.

Vychovatelky mají dostatek prostoru k tvořivé práci, mohou je volně přizpůsobovat v rámci svých oddělení konkrétním žákům a upravovat je v souladu s jejich dosavadní poznatkovou zkušeností i s aktuálními zájmy dětí.

Školský zákon vymezuje obsah zájmového vzdělávání jako naplnění volného času
ZÁJMOVOU ČINNOSTÍ.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ:

Člověk a jeho svět (1. stupeň ZŠ)

MÍSTO, KDE ŽIJEME

LIDÉ KOLEM NÁS

LIDÉ A ČAS

ROZMANITOST PŘÍRODY

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Jednotlivá témata prolínají svým obsahem všemi zájmovými činnostmi dětí v naší ŠD.

Zájmová činnost ve školní družině

Společensko-vědní zájmová činnost

Výstupy	Téma, obsah činnosti
Žák: - orientuje se ve známém prostředí a poznává neznámé okolí (město, okolí školy, okolní příroda) - rozlišuje příbuzenské vztahy v rodině - rozpoznává a na modelových situacích aplikuje svá základní práva a povinnosti - hájí své názory, projevuje toleranci k odlišným postojům, komunikuje podle zásad slušného chování - podle svých možností přiměřeně věku se orientuje v čase - poznává nutnost chránit a pečovat o životní prostředí - učí se samostatnosti při sebeobsluze - pozoruje proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - pečuje o své zdraví a tělo - aplikuje vhodné chování v kolektivu, správně stoluje	- vycházky do okolí školy, obce - rodina, vztahy v rodině (beseda) - práva a povinnosti lidí (společné činnosti a hry) - nebezpečí styku s neznámou osobou - nebezpečí návykových látek (hry, modelové situace a běžné činnosti ve ŠD) - komunikace dle společenských norem - domov, škola, rodina a společnost - orientace v čase - ochrana životního prostředí (vycházky, třídění odpadu) - odpočinek tělesný, psychický - samostatnost - koloběh života v přírodě (vycházky) - denní hygiena, zdravá výživa, - čistota oděvu a jeho vhodnost - otužování, zdravý životní styl - základy a principy správného stolování, vhodné chování ve školní jídelně

Přírodovědná zájmová činnost

Výstupy	Téma, obsah činnosti
Žák: - seznamuje se s ochranou přírody - poznává důvody ochrany životního prostředí - třídí základní a nejčastější odpadky - podílí se na ochraně životního prostředí - využívá znalosti z prvouky a přírodovědy, vyhledává známé přírodniny, seznamuje se s jemu novými druhy - vyrábí z přírodnin - zaznamenává kalendář přírody - pozoruje, jak se v jednotlivých ročních obdobích příroda mění - vydává se za dobrodružstvím přírody	- ochrana přírody - vycházky do lesa, na louku, k zahrádkám, k rybníku, na fotbalové hřiště - poznávání přírody v okolí školy a místa bydliště - beseda o přírodě, vycházky (sběr lesních plodů pro zvěř) - poznávání přírodnin (rostliny, stromy, houby, živočichové) - poznávání koloběhu života a zákonitostí přírody - sběr plodů a zhotovování drobných šperků - krajina, stromy, květiny soutěže: - poznávání zvířat – zvuky - vyhledávání přírodovědných „nesmyslů“ - vymýšlení názvů zvířat, rostlin začínajícími písmeny abecedy - napodobování hlasů zvířat - skládání rozstříhaných obrázků - puzzle

Esteticko-výchovná zájmová činnost

Výtvarná zájmová činnost

Výstupy	Téma, obsah činnosti
Žák: - používá nůžky podle zásad bezpečnosti - používá různé výtvarné techniky - rozvíjí jemnou motoriku - rozvíjí fantazii a představivost, rozeznává detail i celek - orientuje se na ploše výkresu - vyjadřuje své vlastní životní zkušenosti, pocity, nálady - využívá svoji představu estetického cítění, vkusu a prostorového vnímání - pracuje bezpečně a dodržuje zásady hygieny - účastní se některých soutěží - kreslí a maluje místa, kde je nám dobře	- vystřihování celků i detailů - práce s drobným materiálem - koláže z papíru a látky - práce s modelínou a moduritem, kašírování - uspořádání objektů do celků - kresba a malba na dané téma - individuální kresba dle vlastního zájmu - výtvarné vyjádření pocitů a nálad - výzdoba oddělení školní družiny, - práce s různými pomůckami a materiály - výrobky na výstavy, dárčky k zápisu do 1. ročníku - přírodní zákoutí, hřiště, kino, knihovna

Hudební zájmová činnost

Výstupy	Téma, obsah činnosti
Žák: - rozeznává pěvecký a mluvený projev - osvojuje si základní pohybové činnosti - reprodukuje jednoduché dětské básně, říkadla, písně - poznává jednoduché hudební nástroje a jejich zvuky - pohybově vyjadřuje rytmus - pohybem reaguje na hudbu - zapojuje se do hudebně pohybových her a jednoduchých lidových tanců - poznává pantomimu, předvádí jednoduché projevy lidské činnosti	- pěvecký a mluvený projev - hudebně pohybové činnosti (orientace v prostoru) - nácvik básní a říkadel, písní - poznávání hudebních nástrojů - poslechové činnosti - tanec podle hudby - pohybové hry se zpěvem - nácvik jednoduchých lidových tanců - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků

Dramatická zájmová činnost

Výstupy	Téma, obsah činnosti
Žák: - aplikuje správnou artikulaci, tvoření hlasu - hlasem a pohybem vyjadřuje emoce - rozlišuje herní a reálnou situaci, spolupracuje ve skupině a sleduje ostatní - komunikuje podle zásad slušného chování - předvádí pantomimicky jednoduché projevy lidské činnosti - podle svých individuálních možností a dovedností se zúčastňuje dramatizace známé pohádky - na modelových situacích praktikuje sociálně komunikační dovednosti - ovládá koordinaci pohybů - propojuje somatické dovednosti	- dětské náměty a témata v dramatických situacích - komunikace s ostatními lidmi - řešení každodenních situací, pantomima - herní dovednosti, dramatizace pohádky - sociálně komunikační dovednosti - psychosomatické hry, hry na procvičování motoriky celého těla

Dopravní zájmová činnost

Výstupy	Téma, obsah činnosti
Žák: - poznává dopravní značky - zúčastňuje se soutěží s dopravní tematikou - zdokonaluje techniku jízdy na kole - dodržuje pravidla silničního provozu, aplikuje tato pravidla při hrách s dopravní tematikou - podle svých individuálních možností a věku poskytuje na modelových situacích první pomoc a používá základní lékařské prostředky a pomůcky - zjišťuje, že zdraví je nejdůležitější lidská hodnota - neohrožuje zdraví své ani jiných osob, aktivně dodržuje zásady bezpečného chování, dodržuje řád školní družiny - aktivně používá telefonní čísla integrovaného záchranného systému - seznamuje se s druhy dopravních prostředků	- dopravní značky - soutěže v poznávání dopravních značek, kvízy - jízda zručnosti - beseda o správném chování na ulici a přecházení přes vozovku - správná chůze po chodníku i přes vozovku - první pomoc při úrazu a dopravní nehodě - poučení o bezpečnosti ve ŠD a v dopravním provozu - telefonní čísla a jejich použití (150, 155, 158, 112) - vystřihování obrázků - sestavování modelů ze stavebnic - výtvarně znázorňuje různé hromadné dopravní prostředky

Sportovní, tělovýchovná a turistická zájmová činnost

Výstupy	Téma, obsah činnosti
Žák: - zúčastňuje se pohybových her, předkládá návrhy pro herní činnosti - koordinuje své pohyby - poznává význam kolektivních her pro navazování a upevňování mezilidských vztahů - dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví - podle svých možností a přiměřeně věku poskytuje na modelových situacích první pomoc - uplatňuje znalost dodržování zásad hygieny a bezpečnosti - osvojuje si znalost rozpoznávat základní pokyny a povely - jedná čestně a poctivě, dodržuje pravidla hry v duchu fair play	- pohybové hry v přírodě, na hřišti nebo v družině - cvičení pro kondici - základy sportovních her, manipulace se sportovním náčiním - kolektivní hry a soutěže - sportovní hry a soutěže, míčové hry v kolektivu - bezpečnost při pohybové činnosti - ošetřovací pomůcky první pomoci - hygiena při sportu, převlékání - nácvik nových her - pohybové hry, soutěživé hry, závodivé hry

Pracovně-technická zájmová činnost

Výstupy	Téma, obsah činnosti
Žák: - ovládá jednoduché činnosti a dovednosti při práci se stavebnicemi - svoji práci promýšlí a navrhuje nové postupy - seznamuje se s materiálem různého charakteru - rozvíjí si jemnou motoriku - učí se trpělivosti - dodržuje hygienu a bezpečnost při práci - používá vhodné nástroje a pomůcky při práci - pracuje dle předlohy a slovního návodu, navrhuje vlastní řešení - seznamuje se s historií lidových zvyků a tradic našich předků - vystavuje své výrobky	- práce se stavebnicí (plošné, prostorové, konstrukční) - sestavování modelů, návrhů - poznávání vlastností materiálů (přírodniny, modelína, modurit, papír, textil, plast, vlna) - výroba koláží - práce s nůžkami a papírem - úklid v oddělení ŠD - práce s nůžkami, vystřihování, lepení - montáž se stavebnicí, skládání skládanek, hlavolamů - výrobky na vánoční a velikonoční výstavu, výroba dáreků - výstava v odděleních ŠD a v šatnách

Během školního roku má školní družina příležitostné a každoročně se opakující akce:

- Halloween
- mikulášská nadílka
- vánoční besídka
- masopustní karneval
- velikonoční zvyky
- slet čarodějnic
- dětský den – sportovní odpoledne

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Prezentují v RVP aktuální okruhy problémů současného i budoucího světa a stávají se povinnou součástí základního vzdělávání

Pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot, stávají se příležitostí pro individuální uplatnění i pro vzájemnou spolupráci

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova demokratického občana**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- **Multikulturní výchova**
- **Environmentální výchova**
- **Mediální výchova**

OSOBNOSTNÍ VÝCHOVA V ŠD

Hlavní pedagogický záměr je orientován směrem k dítěti a směřuje k tomu, aby děti získaly dobré základy do života, a aby byly schopny s uspokojením zvládat další životní vzdělávací etapy. Vychází z osobnostně orientované výchovy.

- usilujeme o osobní rozvoj každého dítěte s ohledem na jeho nadání, potřeby, zájmy a schopnosti se zřetelem na jeho celkový rozvoj osobnosti v úzké součinnosti s rodinou
- každé vnímáme jako jedinečnou osobnost, která má své individuální i specifické potřeby a možnosti a jejich aktivitám vytváříme potřebné podmínky – možnost svobodné volby
- vycházíme ze znalostí dětí, jejich aktuálního rozvojového stavu i konkrétní životní a sociální situaci – každé dítě má právo být jiné, má jiné potřeby
- dáváme dětem možnost spoluúčasti na volbě tvorby programu, respektujeme právo dítěte na neúčasti nabízené činnosti – právo být pouze pozorovatelem
- respektujeme pedagogické zásady, povzbuzujeme nespěšné děti, posilujeme sebevědomí a pozitivně hodnotíme každého, kdo pracuje na úrovni svého osobního maxima, podporujeme u dětí iniciativu, tvořivost a vlastní fantazii
- posilujeme rozvoj pohybových schopností a zdokonalujeme pohybové dovednosti

- usilujeme o získávání pocitu jistoty a sebedůvěry
- vnucujeme zvýšenou pozornost a péči problémovým a zdravotně znevýhodněným dětem

Za plnění pedagogického záměru odpovídají všichni pedagogičtí pracovníci.

SPECIFICKÉ CÍLE:

Pedagogičtí pracovníci mají vždy na zřeteli, že proces vzdělávání je pro dítě činností přerobenou, který staví na vnitřní motivaci dítěte. Dítě je pedagogem promyšleně vedeno, ale nepocítuje toto vedení jako vnější tlak, cítí se samostatné a svobodné.

Vzdělávací program ŠD vychází ze školního programu, aby se požadavky a pravidla platící pro celou školu aplikovaly v konkrétních podmínkách skupiny dětí.

REALIZACE ČINNOSTI:

Při její přípravě bereme v úvahu všechny souvislosti, vzájemné vztahy, ustavičnou proměnlivost a vývoj i skutečnost, že každému dítěti vytváříme takové podmínky, aby si rozvíjelo svůj všestranný potenciál.

Při výběru činností se řídíme věkem a stupněm rozvoje dětí, jejich potřebami, zájmem a pedagogickým záměrem. Dbáme na kvalitu psychohygienických podmínek, dodržujeme pedagogické zásady, metodické postupy a tvůrčím způsobem uplatňujeme moderní metody a formy práce.

Bereme v úvahu, že každé dítě má právo být jiné, má jiné potřeby a rozvíjí se svým tempem.

Při každodenní práci s dětmi má vychovatelka na zřeteli cíle stanovené Rámcovým vzdělávacím programem.

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

VDO má žákům pomoci orientovat se v pluralitní demokratické společnosti, konstruktivně řešit problémy s ohledem na zájmy celku s vědomím svých práv a povinností. Zároveň má vést k uplatňování slušné komunikace a demokratických způsobů řešení každodenních osobních i společenských problémů, Výuce tématu může pomoci demokratická atmosféra třídy a školy. VDO informuje o možnostech demokraticky se podílet na rozhodnutí celku a umožňuje žákům ověřit si význam dodržování pravidel na sobě samých.

Ve vzdělávací oblasti ČLOVĚK A JEHO SVĚT se uplatňuje v tématech zaměřených na vztah k domovu a vlasti.

VDO má vazbu i na ostatní vzdělávací oblasti, zejména pak na ty, v nichž se tematizuje vztah k sobě samému i ostatním lidem, k okolnímu prostředí, k normám a hodnotám.

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- potřeba komunikovat ve dvou jazycích
- výchova k poznání, toleranci a respektování odlišností

- výchova k poznání a vědomí evropských kořenů i našeho národního přínosu evropské civilizaci
- cíle a důvody evropské integrace

Tato výchova byla podle výzkumů v předmětech obsažená nedostatečně. Její zařazení jako průřezového tématu reflektuje RVP jako potřebu připravit žáky na život v otevřeném evropském prostoru a globalizujícím světě jako nezbytnou součást všeobecného vzdělávání. Je výchovou budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností. Rozvíjí vědomí evropské identity, otevírá horizonty a poznání a perspektivy života v evropském a světovém prostoru a seznamuje s možnostmi, které tento prostor poskytuje.

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Má významné místo v současné i budoucí společnosti založené na multikulturních vztazích, zejména pro mladé lidi, kteří se připravují pro život v prostředí, v němž se setkávají s příslušníky jiných národností, etnik, ras, náboženství, s lidmi jiného životního stylu a jiných uznávaných hodnot.

Škola má při působení na žáky v tomto směru funkci vzdělávací i výchovnou.

Multikulturní výchova musí prolínat celým prostředím školy, týkat se také mezilidských vztahů ve škole, mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi učiteli a rodinou.

ŽÁKOVI MÁ POMOCI:

- v tematickém okruhu zaměřeném na kulturní difference:

- chápat, že všichni lidé jsou odlišné osobnosti s individuálními zvláštnostmi, bez ohledu na svůj původ
- respektovat jedinečnost, důstojnost a neopakovatelnost života, chápat lidskou bytost jako nedílnou jednotu tělesné a duševní stránky osobnosti, ale i jako součást etnika
- poznávat a cítit jazykové zvláštnosti různých etnik

- v tematickém okruhu zaměřeném na lidské vztahy:

- chápat, že všichni lidé mají právo žít společně a spolupracovat
- zdokonalovat své jazykové a komunikativní kompetence v mateřském jazyce a osvojit si cizí jazyk
- uvědomovat si důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích, chápat člověka jako společenskou bytost a znát hlavní typy sociálních útvarů
- uvědomovat si význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
- utvářet si představu o pojmy lidská solidarita a zaujímat adekvátní etické postoje v kritických fázích života, rozlišovat pozitivní asertivitu do bezohledné a egoistické seberealizace
- znát a uplatňovat principy slušného chování, základní morální normy
- rozumět podstatě nejzávažnějších sociálně patologických jevů i jejich důsledkům pro společnost

- v tematickém okruhu zaměřeném na etnický původ:

- respektovat skutečnost, že každý člověk pochází z nějakého etnika a ztotožňovat se názorem, že všechny etnické skupiny jsou rovnocenné

- umět charakterizovat základní pojmy multikulturní terminologie, znát nejvýznamnější národní symboly a zásady jejich používání
- získat prostřednictvím jazykového vzdělávání vědomosti, praktické dovednosti
- rozpoznat problémy rasové nesnášenlivost

ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- je chápána jako výchova, směřující k souladu člověka s životním prostředím

SMĚRY ENVIRONMETNÁLNÍ VÝCHOVY:

- ekologická výchova
- výchova spotřebitele
- globální výchova
- vnímání přírody
- výchova uměním
- objevování starých řemesel
- výchova prací

V rámci EV jsou žáci vedeni k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí. Jsou podporováni k aktivní účasti na ochraně a citlivém utváření životního prostředí. EV ovlivňuje v zájmu rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků. V základním vzdělávání se věnuje základním podmínkám života, ekosystémům, vztahu člověka k prostředí a souvislostem lidských aktivit s problémy životního prostředí.

Doba, ve které žijeme je do jisté míry poznamenána poškozením životního prostředí. Enervace našich dětí budou v budoucnu denně stavěny před problémy ekologického rázu a nebude jiná možnost, než se s nimi více či méně úspěšně vypořádat.

Ekologie přestává být záležitostí ekologů a stává se součástí života nás všech. Proto se i my snažíme žáky vychovávat k nezištné pomoci přírodě, odpovědnosti za své chování a jednání vůči životnímu prostředí a utváření pozitivního vztahu k přírodě.

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Se zaměřuje na to, aby v žácích rozvíjela jejich schopnost kriticky a tvořivě nakládat s médii a jejich produkcí, využívat mediální nabídku a udržovat si od odstup. Současná společnost vyžaduje, aby se její členové dokázali co nejsamostatněji orientovat v mediální nabídce. Proto se součástí všeobecného vzdělávání ve většině zemí rozvinutého světa stává příprava na „život s médii“. Postavení médií a mediální komunikace v životě člověka je stále zřetelněji jedním z faktorů kvality jeho života.

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA SOUVISÍ S:

Výchovou k občanství

- žákům přináší doplnění představy rozhodovacích procesů v politické komunikaci, o moci a její demokratické kontrole, o veřejnosti a veřejném mínění

S jazykovou a literární průpravou

- nabízí žákům aplikaci představ o kultuře, o roli uměleckého projevu, o realističnosti umožňuje využít jazykovědné poznatky

S historií

- poskytuje žákům poznatky o souvislostech mezi vývojem médií a vývojem moderních společností, o institucích, na nichž tyto společnosti stojí, o vzniku a vývoji veřejné sféry

S biologií člověka

- MV umožňuje aplikaci poznatků o smyslových poznávacích procesech a o psychologii osobnosti

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA TEDY ZEJMÉNA:

- rozvíjí uživatelskou kompetenci žáků, nabízí dovednosti a vědomosti podporující formulování racionálních očekávání spojených s mediální komunikací a pomáhají rozvíjet schopnost orientace v mediální nabídce
- posiluje představu o profesích, které se v této oblasti uplatňují, a zvyšuje možnost rozhodování při volbě povolání či dalšího studia
- podporuje schopnost zapojit se do týmové spolupráce, objevovat vlastní tvůrčí potenciál a hledat možnosti, jak ho zapojit do práce na společném výtvoru.

MV má z obsahového hlediska dvě základní složky – vědomostní a dovednostní. Obě se navzájem doplňují a prolínají.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Žákům se specifickými vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost.

Mezi žáky se speciálními vzdělávacími potřebami patří:

- **žáci se zdravotním postižením** – žáci se zrakovými, sluchovými vadami, mentálním postižením, vadami řeči, s více vadami, s lékařskou diagnózou autismus, se specifickými poruchami učení nebo chování apod.
- **žáci se zdravotním znevýhodněním** – žáci se zdravotním oslabením, dlouhodobě nemocní, lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování
- **žáci se sociálním znevýhodněním** – žáci z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy

Vytvářet vhodné podmínky ke vzdělávání a k zájmové činnosti:

- podle potřeby zajistit asistenta s ohledem na postižení nebo znevýhodnění dítěte
- vybavenost speciálními pomůckami
- vymezení formy integrace
- spolupráce s rodiči

- spolupráce s PPP v Havlíčkově Brodě
- spolupráce s výchovným poradcem
- způsob zajištění forem komunikace
- bezbariérový vstup do ŠD
- pravidelná relaxace
- respektovat zdravotní stav jedince
- umožnit žákovi používat vhodné relaxační a kompenzační pomůcky

Pro zajišťování vzdělávání mimořádně nadaných žáků spolupracují vychovatelky s učiteli školy.

Pro nadaného žáka připravují činnosti, které odpovídají úrovni jeho dovednostem v oblasti jeho nadání a motivuje ho k rozvíjení jeho talentu.

Zájmové vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- pracovní úkoly rozdělit na malé přehledné úseky
- vést k dokončení každé práce
- povzbuzovat
- podporovat tvořivost
- motivovat a vhodně podněcovat zájem
- vytvořit příjemnou a důvěrnou atmosféru
- vhodná volba her, zájmové činnosti vzhledem ke specifikům jedince
- rozvíjet pozornost
- pevný režim, pravidelnost
- volnost, dostatek pohybu, pohybové uvolnění
- opakování v pravidelných intervalech
- individuální přístup
- hodnotit často a slovně
- pomoci při adaptačních problémech
- rozvoj sociálních a komunikačních dovedností
- využívat speciální didaktické pomůcky, kompenzační pomůcky

Podmínky pro přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

ŠD je otevřená všem, kteří mají zájem o zájmové vzdělávání. Účast na činnosti ŠD je založena na dobrovolnosti. Přijímání účastníků k činnosti je obecně platnými předpisy ohraničeno jen věkem či návazností na školní docházku. Činnost školní družiny je určena pro žáky 1. stupně ZŠ. O přijetí rozhoduje ředitel ZŠ, nepostupuje dle správního řádu, ale podle pravidel, která stanovil. Podmínky pro přihlášení, odhlášení nebo vyloučení žáka jsou součástí vnitřního režimu ŠD, který je součástí ŠVP.

Hodnocení školní družiny

Plán hodnocení obsahuje hodnotící kritéria, určuje četnost hodnocení a navrhuje, kdy na základě podrobné analýzy provedeme v ŠVP případné změny.

Vnitřní hodnocení činnosti školní družiny spočívá v průběžném sebehodnocení práce vychovatelek. Analyzujeme a vyhodnocujeme podmínky i výsledky výchovně vzdělávacího procesu, hodnotíme, nakolik jsou naplňovány naše výchovné cíle. Sledujeme individuální rozvoj žáků, jejich individuální pokroky ve výchovně vzdělávacím procesu.

- vzájemná hospitace
- hodnocení jednotlivých tematických celků
- hodnocení ŠVP – cílů, podmínek atd.
- hodnocení práce vychovatelů

Vnější hodnocení provádí vedení školy, zřizovatel a Česká školní inspekce.

- pohovory s rodiči
- dotazníky pro rodiče
- inspekce
- rodičovské schůzky

Zpětnou vazbou jsou ohlasy rodičů i názory žáků.

Hodnocení ŠD slouží k poskytování nezbytné zpětné vazby o tom, jak se nám daří plnit stanovené záměry a cíle, pomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění činností ve ŠD.

Oblasti hodnocení

- materiální, technické, ekonomické, hygienické
- průběh činností
- klima ŠD, spolupráce se zákonnými zástupci
- vzdělávání vychovatelek ŠD

Cíle hodnocení

Naším cílem je zjištění aktuálního stavu ŠD a tím získání podkladů pro plánování a realizaci dalšího rozvoje a zkvalitnění naší služby žákům.

Nástroje hodnocení

- rozbor dokumentace ŠD
- rozhovory s žáky, zákonnými zástupci žáků, s učiteli
- dotazníky pro vychovatelky ŠD, učitele, žáky, zákonné zástupce

Časové rozvržení:

začátek školního roku – projednání struktury vlastního hodnocení ŠD

průběh celého školního roku – kontrola dokumentace školy, analýza výsledků soutěží, rozhovory s učiteli, žáky, zákonnými zástupci, výstupy z jednání školské rady

podle potřeby – dotazníky pro žáky a zákonné zástupce

konec školního roku – sebehodnocení práce vychovatelek, hodnocení činnosti ŠD ředitelem školy za uplynulý školní rok, projednání vlastního hodnocení školy za uplynulý školní rok

Zpětnou vazbou na hodnocení jsou ohlasy rodičů a dětí.

Hodnocení tematického celku provádíme po skončení nebo i v průběhu činnosti dle potřeby, zamýšlíme se nad tím, zda byl vytyčený specifický cíl naplněn a jaké další cíle byly sledovány. Podle získaných výsledků můžeme dál plánovat tematické celky, jejich části upravovat, obměňovat, obohacovat o nové náměty, hledat nové prostředky činnosti.

Hodnocení směrem k žákům provádíme průběžně – hodnotíme slovně individuální výsledky žáků, jejich pokroky, úspěchy, nezdary. Individuální hodnocení má zvláštní význam i pro sebehodnocení žáka. S žákem o pokrocích, kterých dosahuje, vhodným způsobem hovoříme.

Všechny realizované činnosti hodnotíme v souladu s výchovně vzdělávacím programem a zejména z pohledu přínosu pro žáky, což je podkladem pro další práci.

Při hodnocení bereme v úvahu i možná rizika ohrožující činnost družiny.

Požadavky pedagogiky volného času

1. Sociální zdatnost

Sociální zdatnost se prokazuje ve schopnosti dobře se zařadit do sociální skupiny, úspěšně řešit různé sociální situace a přiměřeně je prožívat, zdárně spolupracovat se žáky a s vychovatelkou.

/ + / Sociálně zdatný žák je přizpůsobivý, ale současně se dokáže podle své potřeby sociálně prosadit, dobře navazuje přátelství, ale dokáže snést i samotu, je-li to nutné. Bez problémů spolupracuje na řešení společných úkolů. Příléhavě hodnotí chování druhých i sebe a dovede se z toho hodnocení poučit. Bývá vyrovnaný v jednání i prožívání.

/ - / Sociálně málo zdatný žák má značné a dlouhodobé potíže v sociálních vztazích, těžko prožívá a zvládá dynamiku skupin, jejichž je členem. Je nerealistický v /sebe/ hodnocení. Bývá nevyrovnaný v jednání i prožívání.

2. Aktivita

Aktivita se vyznačuje spontánním a samostatným projevem dítěte v běžných situacích, způsobem práce bez pobízení, doplněným obvykle tvůrčím přístupem.

/ + / Aktivní dítě se samostatně, spontánně a ochotně zapojuje do společných činností a řešení problémů.

/ - / Pasivní dítě se samo nezapojuje do běžných činností, nechává se často a vícekrát pobízet do svých projevů, ani samo si nedokáže najít svoji aktivitu.

3. Tvořivost

Tvořivost se prokazuje v chuti hledat nové možnosti vyjádření, nacházet neobvyklé originální myšlenky beze strachu se vyjadřovat, bez obav se hodnotit Projevem tvořivosti je i vstřícnost ke změnám a k tomu, co je originální a nezvyklé.

/ + / Tvořivý žák je nápaditý, bez obav se vyjadřuje, rád tvoří nezvyklé asociace, jeho projevy mohou být neobvyklé, ale současně zajímavé a inspirativní. Špatně snáší stereotypní činnost a nerad napodobuje.

/ - / Opak tvořivého přístupu se projevuje v obavách zkusit něco nového, v potížích při řešení neobvyklých situací, úkolů, ve strach z překračování normy, v omezené dovednosti produkovat nápady. Stereotypní činnosti jsou přijímány s úlevou.

4. Pohybová aktivita

Pohybová aktivita zahrnuje celkové fyzické projevy dítěte.

/ + / Pohybově aktivní dítě je spontánní ve svých projevech, živé, plné energie, vybíjí se pohybem bez agresivních vztahů k ostatním, je pohybově šikovné.

/ - / Pohybově neaktivní dítě je pasivní, líné, bez spontánních pohybových projevů.

5. Agresivita

Agresivnost zahrnuje způsoby přístupu dítěte k ostatním dětem a k dospělým zejména ve způsobu útočnosti nebo násilnosti jednání – slovních i fyzických projevů, projevy nadřazenosti, autokracie, nedemokratičnosti.

/ + / Neagresivní dítě řeší situace bez nadřazování sebe samého, bez násilí v projevech.

/ - / Agresivní dítě se chová násilně, v běžných situacích se projevuje útočně, často i bez zřejmých důvodů. Agresivitu projevuje alespoň mezi vrstevníky v situacích bez jím zaregistrovaného dozoru dospělého.

6. Zájem

Kritérium zájem slučuje dvě osobní vlastnosti: pílí /snahu/ a motivovanost. Zájmem nazýváme vstřícnost k požadavkům, potřebu vyměňovat si znalosti a zkušenosti, zaujetí pro poznání, úsilí při práci a aktivitu v dialogu, schopnost setrvat u práce a dokončit ji.

/ + / Zájem se projevuje v úsilí a snaze při činnosti, v důsledku zájmu je zpravidla dosahováno výsledků, které odpovídají nejlepší schopnostem žáka.

/ - / Opakem zájmu je zdrženlivý nebo záporný vztah k činnosti, výsledky jsou zpravidla hluboko pod úrovní nejlepších schopností žáka. Dítě nemá zájem o společnou ani individuální práci, chová se znučně.

7. Sebe/hodnocení/

Sebe/hodnocení/ a /sebe/kritičnost jsou vyjadřovány v procesech hodnocení nebo sebehodnocení. Je to schopnost kriticky myslet, posuzovat míru hodnoty a hledat cesty k dosahování hodnot.

/ + / Sebe/kritický žák se dobře orientuje v kvalitách průběhu a výsledků činnosti, dokáže objevit a popsat ty prvky činnosti, které jsou rozhodující pro její výslednou hodnotu.

/ - / Chybějící /sebe/kritičnost se projevuje v neschopnosti citlivě posuzovat průběh a výsledky činnosti a formulovat hodnocení.

8. Pozornost

Pozornost se projevuje v soustředění činnosti na určitý objekt, v setrvání u činnosti podle požadavků zadaného úkolu a ve schopnosti pružně se zaměřovat na různé objekty činnosti bez ztráty soustředění/ přenášet pozornost/.

/ + / Pozorný žák nemá potíže při zaměření na určitou činnost a její objekt, dokáže se rychle orientovat a udržet pozornost i při změnách činnosti.

/ - / Záporným pólem kritéria pozornosti je roztěkanost nebo naopak ulpívavost na objektech nepodstatných z hlediska cíle činnosti.

9. Samostatnost

Samostatnost se týká úkolů osobní péče dítěte a míry individuality v základní sociální interakci.

/ + / Dítě zvládá samostatně úkony osobní péče přiměřené své věkové skupině, v běžných sociálních situacích jedná bez významné dopomoci ostatních členů kolektivu.

/ - / Dítě nezvládá úkony osobní péče bez dopomoci, nedokáže pracovat a projevovat se samostatně, bez přítomnosti a dopomoci vedoucího kolektivu neřeší běžné sociální situace.